

seria
BEZDROŻA
CLASSIC

Bezdroża

Nepal

U stóp Himalajów

ERGO
HESTIA[®]

Ubezpieczenie
w podróży

10 ZASAD

ODPOWIEDZIALNEGO PODRÓŻOWANIA

PODRÓŻUJ ODPOWIEDZIALNIE – DBAJ O ŚRODOWISKO
I DZIEDZICTWO KULTUROWE KRAJÓW I REGIONÓW, KTÓRE ZWIEDZASZ

1

Zaplanuj swoją podróż
i przygotuj się do niej.

2

Naucz się choćby kilku słów i zwrotów
w języku kraju czy regionu, który odwiedzasz.

3

Kupuj lokalne
produkty i pamiątki.

4

Korzystaj z usług miejscowych
ludzi, tak by jak najwięcej
Twoich wydatków wspierało
lokalną gospodarkę.

5

Kosztuj miejscowej kuchni,
kupuj sezonowe produkty
spożywcze na targach
i jarmarkach.

6

Szanuj mieszkańców, ich kulturę
i tradycję, staraj się nie zwracać
na siebie uwagi strojem
i zachowaniem zupełnie
odmiennym od miejscowych
zwyczajów, proś o zgodę, gdy
chcesz zrobić komuś zdjęcie.

7

Nie zostawiaj po sobie śmieci,
szczególnie w miejscach cennych
przyrodniczo i parkach narodowych.

8

Dbaj o dziedzictwo kulturowe, nie zostawiaj po
sobie śladu, zwiedzając obiekty zabytkowe
i stanowiska archeologiczne.

9

Korzystaj z ekologicznych
środków transportu
i komunikacji publicznej.

10

Podróżuj aktywnie i poznawczo!

- Kup książkę
- Poleć książkę
- Oceń książkę

- Księgarnia internetowa
- Lubię to!
- Nasza społeczność

Justyna Sromek
Marta Zdzieborska

Nepal

U stóp Himalajów

*To najbliższe Księżycu miejsce, do którego
można udać się pieszo.*

Ranulph Fiennes

Kup książkę

Poleć książkę

Niezbędnik turysty

zawsze pod ręką

Godło
Nepalu

Flaga
Nepalu

Numery kierunkowe

Do Polski: ☎ 0048 (+48)
Do Nepalu: ☎ 00977 (+977)

Języki

Język urzędowy: nepalski
Inne języki: angielski

Przepisy drogowe

- W Nepalu obowiązuje ruch lewostronny.
- Kierowcy powinni posiadać międzynarodowe prawo jazdy.
- W związku z tym, że w Nepalu nikt zdaje się nie znać ani nie przestrzegać przepisów drogowych, należy jeździć bardzo ostrożnie.

Kup książkę

Klimat

- **na południu:** zwrotnikowy monsunowy
- **na północy:** podzwrotnikowy kontynentalny, wybitnie suchy (odmiana górską)
- **średnia temperatura:** w styczniu od ok. 10°C w kotlinach śródgórskich do ok. 19°C na równinie Taraj, w czerwcu odpowiednio od 21°C do 28°C; w górach powyżej 4000–4500 m temperatura w ciągu całego roku jest ujemna
- **średnia roczna suma opadów:** od ok. 1000 mm na południowym zachodzie do ok. 2500 mm na południowym wschodzie, na północnych krańcach ok. 100 mm (opady związane z monsunem letnim: V–X)

Strefa czasowa

Nepal leży w strefie czasowej: GMT +5,45
Czas w Nepalu w stosunku do czasu w Polsce: +3 godz. i 45 min (latem), +4 godz. i 45 min (zimą)

Przelicznik walut

100 NPR = PLN
1 PLN = NPR
1000 NPR = EUR
1 EUR = NPR
1000 NPR = USD
1 USD = NPR

Turystyczny savoir-vivre

- Przed wejściem do czyjeś domu należy zdjąć buty. Przed wejściem do świątyni buddyjskiej – również.
- Jedząc i podając posiłki, należy używać prawej dłoni.
- Przed zrobieniem komuś zdjęcia zawsze należy zapytać go o zgodę.
- Dawanie napiwków podczas trekkingów jest bardzo mile widziane.
- Na targu nie należy dotykać pożywienia, zanim go nie kupimy.
- Pytanie o przynależność kastową to ogromny nietakt.
- Nie należy krzyczeć i ekspresyjnie prezentować emocji w miejscach publicznych.
- Nie należy wrzucać odpadków do ognia (jest uważany za święty).

Uzupełnij aktualny kurs walut odwołkiem: 100 NPR = PLN

Poleć książkę

Placówki dyplomatyczne

Honorowy Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Katmandu, konsul honorowy:

Lokmanya Golchha (język
konsula: nepalski, hindi, angielski);
Nepal, Katmandu, Golchha
House, Ganabahal, P.O.Box 363;
☎ +977 1 4249 114, 4250001;
✉ polishconsulatenepal@gmail.
com, lmg@golchha.com

Inne najbliższe polskie placówki
dyplomatyczne znajdują się
w Indiach:

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Indii,

Indie, New Delhi, 50-M
Shantipath, Chanakyapuri, 110 021;
☎ +91 11 41496901, tel. dyżurny:
+91 9910999477; ✉ www.
newdelhi.msz.gov.pl

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Mumbaju, Indie, Mumbai,

Nirmal Building, 11A, 11th Floor,
241/242 Backbay Reclamation,
Nariman Point, 400021; ☎ + 91 22
22852641, 22852631, tel. dyżurny:
(☎ 8.15–16.15) +91 98 2199 5595,
(w innych godzinach)
+91 98 2199 5595;
✉ mumbai.kg.info@msz.gov.pl

W Polsce nie ma ambasady
Nepalu, najbliższa znajduje się
w Berlinie:

Ambasada Republiki Nepalu,
Guerickestrasse 27 (II piętro),
D-10587 Berlin-Charlottenburg;
☎ +49 30 34359920-22, biuro
ambasadora: +49 30 34359920;
✉ www.nepalembassy-germany.
com

Zagrożenia

- Od czerwca do września w Nepalu trwa pora monsunu. Obfite opady deszczu mogą spowodować osunięcia zboczy, powodzie, zniszczenie lub zablokowanie dróg, a nawet odcięć niektóre regiony od reszty kraju.
- Nepal leży w strefie dużej aktywności sejsmicznej, co skutkuje częstymi wstrząsami o różnej sile.
- W Nepalu należy liczyć się z możliwością nagłego wybuchu zamieszek ulicznych lub strajków, które skutecznie paraliżują życie codzienne.
- Ze względu na liczne wypadki drogowe lepiej unikać podróżowania nocą zarówno własnym samochodem, jak i autobusami dalekobieżnymi.

Bezpieczeństwo w górach

- Wybierając się w góry, należy wykupić polisę ubezpieczeniową ważną na pułap wysokości, po jakim będziemy się poruszać.
- Spore rejony w Nepalu nie są objęte łącznością telefoniczną lub internetową. Zwłaszcza podczas trekkingu należy być przygotowanym na kilkudniowe przerwy w kontakcie ze światem.
- Osoby wyruszające na wycieczki górskie powinny zaopatrzyć się w kartę TIMS (Trekking Information Management System),

która umożliwi lokalizację jej posiadacza, jeśli zajdzie taka potrzeba.

Przepisy prawne i wizowe

- Za pobyt w Nepalu bez ważnej wizy grozi kara grzywny lub więzienia; paszport musi być ważny przynajmniej na czas ważności wizy.
- Turyści planujący wyprawę do regionu Mustang, tradycyjnie autonomicznego wobec władz centralnych, są zobowiązani do dodatkowej opłaty (niezależnej od wizy wjazdowej do Nepalu) w wysokości minimum 700 USD/os. za tydzień.
- Ze względu na dotychczasowe próby wprowadzania do obiegu fałszywych banknotów o nominałach 1000 i 500 rupii indyjskich w Nepalu posiadanie takich banknotów jest nielegalne.

Inne przydatne informacje

- Dniem wolnym od pracy w Nepalu jest sobota (nie dzieli to normalny dzień pracy).
- W Katmandu codziennie są kilkugodzinne przerwy w dostawie prądu (ich rozkład można go sprawdzić w gazecie lub w hotelu). W małych miejscowościach wieczorami często w ogóle nie ma prądu.
- Średnia prędkość poruszania się po drogach w dolinie Kathmandu to 40–60 km/godz., w górach znacznie mniej.

Kup książkę

Poleć książkę

Przydatne zwroty

witam – namaste
do widzenia – namaskaar
dziękuję – dhanyabaad
tak – hjur
nie – chaina
Nazywam się... – Meero
name... ho.
Czy mówisz po angielsku? – Tapaai
Angregi bolnuhunchha?
Nie rozumiem – Maile buhjina
Gdzie jest toaleta? – Toilet kaha cha?
Zgubiłem się – Ma haraye
Potrzebuję lekarza – Malaai
doctor chaiyo
Gdzie jest...? – ...kasari jhaane?

Jeśli lubisz dziką przyrodę...

...koniecznie odwiedź:

- 👉 Park Narodowy Sziwapuri Nagardżun, gdzie żyje prawie 200 gatunków ptaków (s. 119)
- 👉 wodospad Devi's Fall – wielki lej krasowy na rzece Pardi Khola w Pokharze (s. 143)
- 👉 rezerwat Koshi Tappu na równinie zalewowej rzeki Sapta Koshi – najciekawsze mokradła w całej Azji (s. 156)
- 👉 Park Narodowy Čitwan, w którym można wybrać się np. na safari na słoniach (s. 162)
- 👉 Park Narodowy Bardia to jedyne miejsce na subkontynencie indyjskim, gdzie można zobaczyć tygrysy bengalskie na wolności (s. 164)

Jeśli lubisz malownicze widoki...

...koniecznie odwiedź:

- 👉 Dhulikhel i Nagarkot w Kotlinie Katmandu, z których można podziwiać wspaniałą panoramę Himalajów (s. 117 i 118)
- 👉 ruiny fortu nad wsią Sarangkot z niewiarygodnym widokiem na Himalaje Wysokie (s. 149)
- 👉 Stupę Pokoju w Pokharze, skąd roztacza się bajeczny widok na ośnieżony masyw Annapurny (s. 151)
- 👉 Ilam – miasto braminów i kszatrijów – z niezapomnianym widokiem na Kancenzongę (s. 158)
- 👉 Kanyam słynące z malowniczych plantacji herbaty (s. 159)
- 👉 miasto Džomsom otoczone himalajskimi szczytami (s. 168)
- 👉 wyglądającą jak średniowieczna osada wioskę Jharkot z widokiem na Annapurnę, Dhaulagiri i Thorong (s. 177)

Jeśli lubisz niezwykłą architekturę...

...koniecznie zobacz:

- 👉 słynny plac Durbar w Katmandu (s. 96)
- 👉 największą w Nepalu stupę Buddhanath (s. 113)
- 👉 pełne średniowiecznych zabytków miasto Bhaktapur (s. 121)
- 👉 Pałac Królewski w Patanie – wspaniały przykład architektury newarskiej (s. 130)
- 👉 otoczoną murami starówkę Kagbeni (s. 172)
- 👉 Ghar Gompe w miejscowości Lo Gekar – jedną z najstarszych świątyń w Nepalu (s. 187)
- 👉 średniowieczne miasteczko Lo Manthang tuż przy granicy z Tybetem (s. 187)

Jeśli lubisz nietypowe atrakcje...

...koniecznie zobacz:

- 👉 uroczystość, w której uczestniczy „żywa bogini” Kumari (s. 29, 64)
- 👉 rytualne kremacje koło świątyni Paśupati-nath (s. 113)
- 👉 ceremonię składania krwawych ofiar bogini Kali w świątyni Dakshinkali (s. 120)
- 👉 tybetańskie osiedle Tashi Ling, którego mieszkańcy żyją z produkcji dywanów i sprzedaży pamiątek (s. 150)
- 👉 ceremonię buddyjską w XIV-wiecznym klasztorze Dharkeling w Tsarangu (s. 184)

Zobacz koniecznie

1 Katmandu

Tętniąca życiem stolica Nepalu słynie ze wspaniałych zabytków – dziesiątek niezwykłych świątyń i pięknych pałaców. W tej egzotycznej metropolii współistnieją kilka odrębnych kultur, religii, języków i kuchni. Katmandu jest też miejscem wyjątkowo przyjaznym turystom, którzy mogą tu kupić na pamiątkę niemal wszystko, z czego słynie Nepal. Więcej zob. s. 96.

© Aleksandar Todorovic / Shutterstock.com

Katmandu – plac Durbar

Kup książkę

Poleć książkę

© YURY TARANIK / Shutterstock.com

Świątynia Paśupatinath

2 Paśupatinath

Niedaleko Katmandu znajduje się jedna z czterech największych świątyń Śiwy na subkontynencie indyjskim, a zarazem najważniejsze dla nepalskich hinduistów miejsce – świątynia Paśupatinath. Niegdyś przybywali do niej królowie, by prosić o szczęśliwą podróż, dziś przychodzą tu zwykli pątnicy, a turyści fotografują rytualne kremacje. Więcej zob. s. 113.

3 Buddhanath

Ta największa stupa w Nepalu powstała w XIV w. na miejscu poprzednich budowli (pierwszą stupę wzniesiono tu już ok. 600 r. n.e!). Niegdyś zatrzymywali się tu tybetańscy kupcy, by prosić o bezpieczną podróż, dziś Buddhanath jest znanym na całym świecie ośrodkiem buddyzmu tybetańskiego. Więcej zob. s. 113.

Stupa Buddhanath

© danm12 / Shutterstock.com

Kup książkę

Poleć książkę

© Zvezet / Shutterstock.com

Kup książkę

Poleć książkę

© HamsterMan / Shutterstock.com

Bhaktapur – targ ceramiki

4 Bhaktapur

Wpisane na listę UNESCO trzecie najważniejsze miasto Kotliny Katmandu słynie ze średniowiecznych zabytków skupionych wokół trzech głównych placów – Durbar, Tau-madhi Tole i Tachupal Tole. Spacerując ulicami Bhaktapuru, można podziwiać architekturę newarską i obserwować życie Newarów stanowiących większość ludności miasta. Więcej zob. s. 121.

5 Patan

Miasto od wieków słynie z rękodzieła i wspaniałej architektury newarskiej. Z kolei liczne świątynie hinduistyczne i buddyjskie gompy stanowią świadectwo współistnienia tu wyznawców różnych religii. Więcej zob. s. 129.

Plac Durbar w Patanie

© Anirut Thailand / Shutterstock.com

Kup książkę

Poleć książkę

Zwiedzanie Nepalu

Nepal trzeba chłonać i oddychać nim głęboko. Przystanąć, zachwycić się, choć na chwilę poczuć jego duchowy klimat. Piękno tego kraju to nie tylko monumentalne i surowe Himalaje Wysokie – to także egzotyczna, tropikalna przyroda Teraju, zabytkowa architektura świecka i sakralna, mozaika religii azjatyckich i zróżnicowane etnicznie społeczeństwo, o fascynujących zwyczajach i kulturze.

W Nepalu natura i cywilizacja współgrają ze sobą, tworząc unikatowe miejsca na turystycznej mapie świata. Katmandu zachwyca dziesiątkami świątyń hinduistycznych i buddyjskich, Pokhara oferuje niezwykle

widoki na majestatyczne górskie szczyty; parki narodowe Bardia i Čitwan urzekają dziką, nieskażoną przyrodą. Osoby zainteresowane buddyzmem powinny zobaczyć miasto narodzin Buddy – Lumbini oraz zwiedzić kompleksy Swajambhunath i Buddhathath w Kotlinie Katmandu.

Niniejszy rozdział opisuje atrakcje przyrodnicze i kulturowe Nepalu, zawiera też informacje przydatne podczas podróżowania po nim. Kraj podzielono na pięć regionów: Kotlina Katmandu, Dolina Pokhary, Dolina Teraju, Dolny Mustang i Górny Mustang. Najciekawsze miasta i miejsca opatrzone mapkami ułatwiającymi orientację w terenie.

Kup książkę

Poleć książkę

© Zvet / Shutterstock.com

Kup książkę

Poleć książkę

Kotlina Katmandu

W żyznej Kotlinie Katmandu (Kathmundaun Upatjaka, Kathmandu Valley, Central Valley), w całości wpisanej na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO, leżą – stanowiące niegdyś oddzielne państewka – miasta: Katmandu, Patan i Bhaktapur oraz liczne wioski i miasteczka. Jest to obszar o stosunkowo przyjaznym klimacie, zróżnicowany zarówno pod względem krajobrazowym, jak i kulturowym, etnicznym oraz religijnym. Trzon ludności tworzą Newarowie, Tamangowie i przedstawiciele ludów indoaaryjskich, wyznaniowo dominują hinduiści, nie brakuje też buddystów – Tybetańczyków, których głównym ośrodkiem religijnym jest kompleks świątynny Buddhanath, znajdujący się na wschód od Katmandu.

Kotlina Katmandu to także doskonałe miejsce na krótkie wyprawy trekkingowe, dzięki którym można podziwiać piękną panoramę Himalajów. Okoliczne wzgórza dostępne są zarówno dla piechurów, jak i dla rowerzystów. Nie jest tu potrzebny żaden specjalistyczny sprzęt trekkingowy, ani też solidne przygotowanie kondycyjne.

- ✦ **Katmandu** (s. 96) – plac Durbar, stupa Swajambhunath, dziesiątki świątyń i tętniąca życiem, „globtroterska” dzielnica Thamel
- ✦ **Paśupatinath** (s. 112) – jedna z czterech największych świątyń Śiwy na subkontynencie indyjskim
- ✦ **Buddhanath** (s. 113) – największa stupa w Nepalu i kompleks świątyn buddyjskich
- ✦ **Bhaktapur** (s. 121) – średnio-wieczne zabytki skupione wokół trzech głównych placów wpisanego na Listę UNESCO miasta – Durbar, Taumadhi Tole i Tachupal Tole
- ✦ **Patan** (s. 129) – perła architektury newarskiej

Katmandu

Kathmandu; 📍 ok. 1 mln

Katmandu jest pełne pięknych zabytków – świątyń i pałaców. To także raj dla pragnących przywieźć z wyprawy egzotyczne pamiątki – w Katmandu można dostać praktycznie wszystko, z czego słynie Nepal. Warto właśnie tu rozpocząć zwiedzanie kraju, aby później docenić dziewiczą przyrodę parków narodowych, surowe piękno tras górskich i prowincjonalny urok małych miasteczek.

Katmandu, założone ok. 300 r. n.e., zaczęło się intensywnie rozwijać w XIV w. za czasów dynastii Mallów. Ruchliwa, hałaśliwa i zanieczyszczona, jednocześnie egzotyczna i tętniąca życiem metropolia obecnie jest najważniejszym i największym miastem Nepalu – gospodarczą, administracyjną i komunikacyjną stolicą kraju. Na stosunkowo niewielkim obszarze współistnieje tu kilka odrębnych kultur, religii, języków, kuchni.

Historia

Katmandu, zwane niegdyś Kantipur, zostało założone w XII w. przez dynastię Mallów, jednak dzieje tego miejsca sięgają już VII w. Zaczątkiem miasta były dwie wioski Yamba i Yangala położone u zbiegu rzek Bagmati i Vishnumati. Zatrzymywali się tu kupcy podążający szlakiem solnym – w centrum osad znajdowały się liczne hoteliki dla strudzonych podróżnych.

Katmandu początkowo było niezależnym miastem, jednak w XIV w. zostało podbite przez króla Bhaktapuru Jayasthiti Malę. Renesans miasta nastąpił dopiero pod koniec XVIII w. za rządów dynastii Śahów. Katmandu stało się wówczas stolicą i zaczęło być intensywnie rozbudowywane. W XIX w. za sprawą podróży zagranicznych królów

z dynastii Rana, zdominowany newarską architekturą krajobraz miasta został wzbogacony o europejskie wpływy. Prężna rozbudowa została jednak zakłócona przez tragiczne w skutkach trzęsienie Ziemi w 1934 r., w wyniku którego zniszczeniu uległo prawie całe miasto (jako jeden z nielicznych budynków w całości zachowała się świątynia Paśupatinath). W kwietniu 2015 r. Katmandu znalazło się ponownie w epicentrum trzęsienia ziemi – zniszczeniu uległa część zabytków na placu Durbar i w innych rejonach miasta. Katmandu zostało doświadczone nie tylko przez siły przyrody, ale było także świadkiem burzliwych wydarzeń kształtujących historię Nepalu – to tutaj w trakcie wojny domowej odbywały się krwawe zamachy, a po okresie pozornej stabilizacji doszło do licznych strajków, które doprowadziły do zniesienia monarchii.

Warto zobaczyć

Plac Durbar

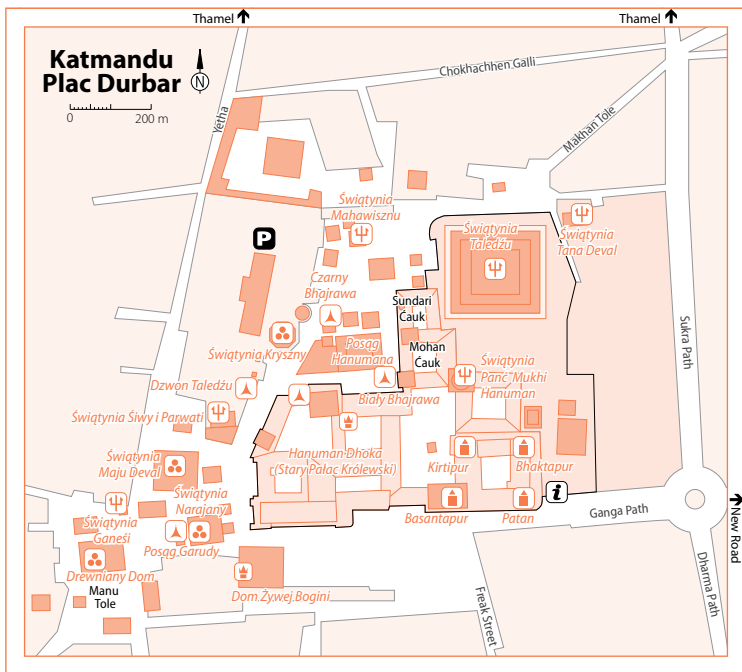
Najcenniejszym i najważniejszym punktem stolicy jest **plac Durbar** (Durbar Square; 750 NPR, w cenę biletu wliczona jest wizyta w Muzeum Tribhuwana; dzieci poniżej 10. r. ż. wstęp: bezpłatny), składający się z trzech placów – zachodniego, części północno-wschodniej z Pałacem Królewskim

Plac Durbar

Bilet wstępu na plac Durbar jest ważny tylko w dniu zakupu. Jeśli chcemy częściej odwiedzać to miejsce lub mieszkamy w hotelu tuż przy placu, musimy udać się do oddziału Katmandu Metropolitan City Office mieszczącym się na placu Basantapur (☎ +977 1 4268969; 🌐 www.kathmandu.gov.np; 🕒 codz. 7.00–18.00), gdzie otrzymamy przepustkę obowiązującą przez okres ważności naszej wizy (należy wziąć ze sobą paszport i zdjęcie).

Kup książkę

Poleć książkę

i placu południowego Basantapur. Mimo że bardzo stary i wielokrotnie niszczone, Durbar przez wieki nie zmienił swej formy architektonicznej: był starannie odnawiany po każdym najmniejszym uszczerbku. Dopiero XIX-wieczne wpływy wiktoriańskie dokonały pewnych znaczących zmian – wtedy to król Bahadur Rana zaczął na placu stawiać pałace w europejskim stylu, co całkowicie zmieniło jego wygląd. Obecnie największym wyzwaniem jest odbudowa wielu zabytków zniszczonych podczas ostatniego trzęsienia ziemi – w gruzach legły, m.in. świątynia Gorakhnath powstała w tzw. **Drewnianym Domu** (Kasthamandap), tj. wielkim drewnianym pawilonie z XII w., oraz **świątynia Kryszny** (Kriśna Mandir, Krishna Temple) z połowy XVIII w. Uszkodzeniu uległy też najwyższe kondygnacje wieży Basantapur.

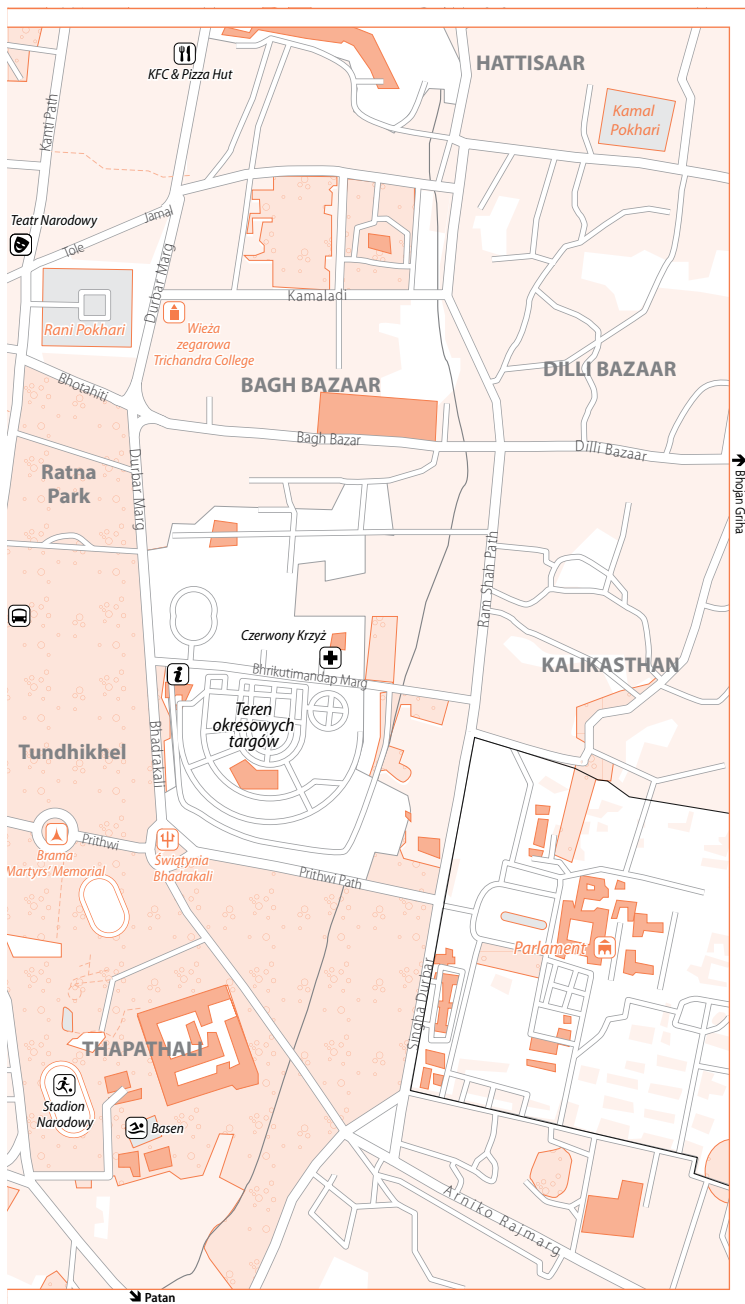
Jednym z ważnych zabytków placu Durbar jest niewielka **świątynia Ganeśi** (Ashok Vinayak, Ganesh Shrine). Nad wizerunkiem bóstwa – boga z głową słonia – znajduje się replika drzewa, które dawniej rosło przy sanktuarium. Mimo niepozornych rozmiarów Ashok Vinayak jest jednym z czterech najważniejszych miejsc kultu Ganeśi w całej dolinie. Przybywa tu mnóstwo pielgrzymów, którzy modlą się do bóstwa o opiekę w podróży.

Po zachodniej stronie Durbaru do niedawna można było podziwiać zbudowaną w ostatniej dekadzie XVII w. **świątynię Śiwy** (Maju Deval Temple). Budowla z prowadzącymi doń wielkimi schodami i dziewięciostopniowym cokołem legła w gruzach podczas trzęsienia ziemi w kwietniu 2015 r. Niedaleko wznosi się **świątynia Śiwy i Parwati** (Shiva-Parvati Temple), z rzeźbionymi

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

Plac Durbar w Katmandu – czerwiec 2013 r.

© kagemusha / Shutterstock.com

w drewnie wizerunkami boskiej pary, znajdującymi się w oknie górnego balkonu.

Na placu warto obejrzeć dwa pięknie rzeźbione oblicza Bhajrawy. Jedno z nich to **Biały Bhajrawa** (Seto Bhairav), przedstawiony w formie ogromnej maski. Raz do roku, w dniu święta Indra Dźatra, wrota są otwierane i przez kilka dni wierni mogą oglądać twarz groźnego boga, a podczas rozpoczęcia obchodów z jego wielkich ust wylewa się strumień piwa. Śiwa w najstraszniejszym swym obliczu, **Czarnego Bhajrawy** (Kala Bhairav), widnieje na placu jako duży posąg (a ściślej: wyrazista, plastyczna płaskorzeźba). Bóg Niszczyciel ma tu sześć ramion, naszyjnik z ludzkich czaszek, a u jego stóp leży martwe ciało, symbol ludzkiej nieświadomości. Według wierzeń ten, kto skłamię przed obliczem posągu, zginie na miejscu. Przez wiele lat przed Czarnym Bhajrawą testowano prawdziwość różnego rodzaju przysięg.

Będąc w Katmandu, koniecznie należy wybrać się do **Domu Żywej Bogini** (Kumari Baha) – rezydencji usytuowanej

w południowej części Durbaru, przy Basantapur Square. Legenda mówi, że kolejnymi inkarnacjami bogini są dziewczynki z któregoś ze szlacheckich rodów Katmandu. Dziewczęce wcielenie Kumari jest czczone do wystąpienia pierwszej menstruacji, kiedy to proklamuje się nową boginią, a poprzednia odchodzi „na emeryturę”. Wyrocznie Kumari są niezwykle istotne, królowie przez wieki z wielką pokorą odnosili się do ich słów. W 2015 r. Dom Żywej Bogini został poważnie uszkodzony przez trzęsienie ziemi.

Katakлизм uszkodził też pomniejszą świątynkę nieopodal **świątyni Taledźu** (Taleju Temple; zamknięta dla zwiedzających) – największej i najwspanialszej budowli placu wznoszącej się w jego północno-wschodniej części. Zbudowana została w połowie XVI w. ku czci bogini Taledźu Bhawani, której kult wywodzi się z południowych Indii. Świątynia wznosi się na 12-stopniowym cokole, ma 35 m wysokości. Na ósmym stopniu wzniesiono mur z czterema bramami, przed którym stoi dwanaście miniaturowych świątyniek. Za murem są następne cztery świątynie.

Kup książkę

Poleć książkę

Kolejnym ciekawym, choć częściowo zniszczonym miejscem jest **Stary Pałac Królewski** (Hanuman Dhoka, Old Royal Palace). Wybudowany został w XVII w. przez Pratapa Mallę; najstarsze części pałacu to dziedzińce Mohan Čauk (Mohan Chowk) i Sundari Čauk (Sundhari Chowk). W połowie XVIII w. powstały cztery wieże: Basantapur, Kirtipur, Patan i Bhaktapur, noszące nazwy miast, których mieszkańcy podobno je ufundowali. Zachodnia, neoklasycystyczna część kompleksu została oddana do użytku w połowie XIX w. Niestety, trzęsienie ziemi w 2015 r. uszkodziło znaczną część zespołu pałacowego, m.in. zawaliły się górne kondygnacje wieży Basantapur.

Kompleks słynie m.in. z pięknych rzeźb. Pałacu strzeże **posąg boga-małpy Hanumana**, ubrany w karminową pelerynę i osłonięty parasolem. Przy wejściu do pałacu widać też rzeźbę Narsinghi, wcielenia Wisznu, człowieka-lwa, który rozszarpuje demona. Na pierwszym dziedzińcu, Nassal Čauk (Nassal Chowk), odbywały się niegdyś ceremonie koronacji królów i książąt. W rogu widoczne jest pięć dachów świątyni **Panć Mukhi Hanuman** (Panch Mukhi Hanuman Temple), bóstwa o pięciu twarzach. W 1975 r. dzięki pomocy UNESCO pałac odremontowano i otwarto tu trzy muzea, pokazujące historię dynastii Śah (zakaz fotografowania; ☉ II–X 10.30–16.30, nd. do 14.00, XI–I 10.30–15.00, pn. i święta państwowe zamkn.).

Makhan Tole i okolice zbiornika Rani Pokhari

Na północ od placu Durbar biegnie bardzo stara, wąska droga **Makhan Tole**, pełna maleńkich sklepików i świątyń. Prowadzi ona do wiecznie zatłoczonego placu targowego **Indra Čauk** (Indra Chowk), a stamtąd do sztucznego zbiornika wodnego **Rani Pokhari**. Indra Chowk znajduje się na skrzyżowaniu sześciu ulic.

Przy wejściu na plac wznosi się kolorowy budynek oblepiony jaskrawymi kafelkami – to **świątynia Bhajrawy Niebiańskiego** (Akash Bhairav Temple). Wizerunek bóstwa wystawiany jest publicznie tylko raz do roku, w czasie obchodów Indra Dźatra. Na targowisku sprzedawane są thangka, tkaniny, koce, dywany, szale. Stąd wąskim przejściem można przedostać się na bazar paciorków, **Potey Pasaal**. Sprzedawane są na nim importowane z Europy i Japonii szklane bransoletki i koraliki.

Idąc dalej Makhan Tole, dochodzi się do kolejnego targowiska, **Khel Tole**. Znajduje się tu jedna z najważniejszych świątyń w mieście, **świątynia Seto Maćhendra-nath** (Seto Machhendranath Mandir). To m.in. miejsce kultu Awalokiteśwary, strażnika świętości doliny – bodhisattwy miłosierdzia i współczucia. W świątyni modlą się zarówno hinduiści, jak i buddyści. Dla hinduistów Awalokiteśwara jest jednym z wcieleń Śiwy zsyłającym deszcz. Podczas kwietniowego święta bóstwo obwożone jest po ulicach Katmandu w wielkim rydwanie.

Kolejnym miejscem na trasie jest rynek zboża i punkt wynajmu tragarzy, **Asan Tole**. Tu znajduje się hinduistyczna **świątynia Annapurny**, bogini obfitości, której symbolem jest po brzegi wypełnione naczynie, zwane *purna kalasha*.

Z Asan Tole blisko już do zbiornika **Rani Pokhari**. Na jego drugim brzegu wzrok przyciąga biała **wieża zegarowa Trichandra College**.

Wychodząc z Asan Tole na północny zachód, w kierunku Chhetrapati Tole, napotka się białą stupę **Kathe Simbhu**, będącą repliką Swajambhunath. Droga ta to granica pomiędzy starą a nową częścią miasta. Usytuowane na południe od zbiornika Rani Pokhari rozległe tereny trawiaste Tundikhelu wykorzystywane są podczas wielkich zgromadzeń.

Kup książkę

Poleć książkę

Lubisz podróżować samodzielnie? Chciałbyś poznać historię, kulturę i przyrodnicze atrakcje odwiedzanych krajów, regionów i miast? Seria **Bezdroża Classic** powstała z myślą o Tobie! Ten przewodnik pomoże Ci zaplanować wyjazd, stanie się Twoim wiernym towarzyszem podróży i zapewni pasjonującą lekturę także po powrocie!

W przewodniku:

- » niezbędne informacje praktyczne i krajoznawcze
- » szczegółowe opisy regionów, miejscowości, zabytków i obiektów przyrodniczych
- » kalendarium wydarzeń kulturalnych
- » liczne ciekawostki
- » przydatny słowniczek

16 planów i map

12 propozycji tras górskich

7 propozycji tras samochodowych

3 propozycje tras rowerowych

zobacz koniecznie

niezbędnik turysty

przejrzysty układ

mapy z oznaczeniem
atrakcji

polonika

Nr katalogowy: 25092

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

» <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
» <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
» <http://bezdroza.pl/newsletter>

Hellon SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ISBN 978-83-283-0074-3

9 788328 300743 >

Cena 49,90 zł

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA